

ममेति च सर्वत्रानुषङ्गः तुल्ययोगात् । सं° सर्वाः पत्न्यः [पान्नेजनदस्ता एव प्राक्प्राणशोधनात्] अश्वंयन्ति मध्ये पितृवदप्रदक्षिणम् । प्रक्षालितेषु महिष्यश्चमुपसंविशत्यहमजानोति (२३.११) ॥१४॥ प्र°षु पशुषु · निष्ठितेषु पादयन्तीति १) (१३.५.२.२) वचनात् । सं° प्र°षु शोधितेषु पशूनां प्राणेषु [पत्नीभिरध्वर्युणा यज्ञमानेन च शोधने कृते] महिषी अश्वस्य समीपे शेते । अधीवासेन प्रहादयति स्वर्गे लोकऽइति (२३.२०) ॥१५॥ अश्वमहिष्योरुपरि वासो ददाति । सं° अथ आस्तृतेनाधीवासेन तावश्चमहिष्यौ प्र°ति । अश्वशिश्नमुपस्थे कुरुते वृषा वाजोति (२३.२०) ॥१६॥ सं° महिषी स्वयमेव अश्वस्य शिश्नमात्मन उपस्थे [स्त्री]प्रजनने कुरुते [योनिप्रदेशे स्थापयति] (१३.५.२.२) । उत्सकथ्या इत्यश्वं (२३.२१) यज्ञमानोऽभिमन्त्रयते ॥१७॥ अध्वर्युर्मा भूदिति यज्ञमानग्रहणम् ।

अध्वर्युर्ब्रह्मोद्गातृहोतृक्षतारः कुमारीपत्नीभिः संवदन्ते यकासकाविति (२३.२२-३१) दशर्चस्य द्वाभ्यां-द्वाभ्यां ह्ये-ह्येऽसावित्यामल्यामल्य ॥१८॥ सं° अध्वर्यादयः पञ्च ह्ये°मल्य सम्बुद्धतनामोच्चारणपूर्वकं कुंभिः सह संन्ते । सानुचर्यः प्रत्याहुः ॥१९॥ अनुचर्य एकेषाम् ॥२०॥ अतश्च विकल्पः । सं° न महिष्याद्याः पत्न्यः ।

महिषीमुत्थाप्य पुरुषा दधिक्राव्या इत्याहुः (२३.३२) ॥२१॥ उत्थापनं च पत्न्या अनुचरीकर्तृकम् उत्थापयन्ति महिषीं ततस्ता यथेतं प्रतिपरायन्तीति (१३.५.२.१) श्रुतेः · अथेतरे सुर°न्वाहु रिति (°१) ॥ ॥ षष्ठी कण्डिका ॥६॥ ॥

तिस्रः पत्न्योऽसिपथान्कल्पयत्यश्वस्य सूचीभिर्लौहुराजतसौवर्णीभिर्मणिसंख्याभिर्गायत्री त्रिष्टुबिति (२३.३३-३८) द्वाभ्यां-द्वाभ्याम् ॥१॥ महिष्याद्यास्तिस्रः पत्न्योऽसिमार्गान्कल्पयन्ति · अश्वस्य सूचीभिर्मणिसंख्याभिरित्येकशतेनैकशतेन · ताश्च लौह°सौवर्ण्यौ भवन्ति । सं° असिपथान् शासमार्गानश्चशरीरे कल्पयन्ति १) ।

रजतसुवर्णसीसाभिर्वा मन्त्राम्नानात् ॥२॥ वाशब्दः पक्षव्यावृत्तौ · न लौण्यौ भवन्ति रजतसुवर्णसीसमय्यो भवन्तीति · कुत एतत् म°नात् मन्त्रे हि रजता हरिणीः सीसा इति (२३.३७) च दृश्यते · तेन लौहशब्दस्य ताम्रमात्रविषयत्वात् मन्त्रवर्णेन व्यवस्थापनं युक्तमिति सीसादिमय्यो भवन्तीति । सौवर्णासि-

१) असेः सुखेन प्रवेशार्थं सूचीभिर्वितुय-वितुय वचं जज्ञरीकुर्वन्ति Deva.